

Hamarosan megkezdődik a szüret

Háromszázezer mázsa a megye ideai várható szőlőtermése

Orvendetes eredményt hozott a megyei szőlőtermés napokban befejezett becslése. Eszerint az idén egyharmad millió mázsával több termésre számítanak a termelők.

A közös gazdaságokban helyesen alkalmazott növényvédelmi munkák és a kedvező időjárás hozta meg a tavalyinál mintegy száz-ezer mázsás többletet.

Am a megnövekedett mennyiséggel együtt a feladatok is elszaporodtak. Jólval több tárolóedényről, szállítóeszközről, emberi és gépi

munkaerőről kell gondoskodni a három héten belül meginduló szüreti teendők kifogástalan teljesítéséhez. Ez tette szükségessé, hogy Király Ferenc, a Csongrád vidéki Állami Pincegazdaság igazgatója értekezletre hívja össze a telepvezetőket. A rövid tanácskozáson

mindenre kiterjedő utasításokkal látta el

a megjelenteket a várható nehéz munka eredményes elvégzésére. A legfontosabb feladat: megértetni a termelőkkel, hogy augusztus vé-

gég feltétlenül kössenek szerződést a teljes átadható mennyiségre. Közös érdek ez mind a felárak kedvező megállapítása, mind a vállalati feladatokra való felkészülés szempontjából.

A bő termés és a legutóbb ismertett magas átvételi árak mellett ez az év

kitűnő bevételi lehetőségeket kínál

a termelőknek, ha idejében felismerik a szerződéses szállítás előnyeit és élnek is vele.

Ormos János

A gazdálkodás „iránytűje”

Termelési önköltségek a szegedi Felszabadulás Tsz-ben

A Földművelésügyi Minisztérium számviteli, szervezési osztályának munkatársai állandóan járják az országot, tanítják a tsz-ek vezetőit a mezőgazdasági önköltségszámítás korszerű ismereteire. Súlyos maradásággal kell megküzdönnök. Sok szövetkezeti vezető a terméshozamok vizsgálatát, elemzését ma még afféle felesleges aktvártásnak tekintik. Ráadásul még fizetni is kell érte, többek között az ezzel foglalkozó dolgozók munkabéréért. Pedig tévednek. Az önköltségek ismeretétől, vizsgálatától egy nagyobb gazdaságban gyakran milliós bevételek, vagy gazdasági veszteségek függenek.

Nemcsak az időjárásban volt hiba

A szegedi Felszabadulás Tsz vezetőinek nem kell már ezt magyarázni. Az önköltségszámítás fontosságára már harmadik éve komoly gondot fordítanak. Kórhé Zoltán főkönyvelő szerint az önköltségek ismerete olyan dolog a vezetők kezében, mint a hajósokéban az iránytű. A hajós is célhoz érhet iránytű nélkül, sok tévedéssel, kerülővel. A szövetkezeti vezetők is érhetnek el jó eredményeket kevesebb »papírmunkával« is, gyakran azonban drága árat kell fizetni ezekért a közösségnek.

Erdemes közelebbről is megvizsgálni a Felszabadulás Tsz önköltségeit, s néhány összehasonlítást tenni. Összesen 23 félé, a gazdaságban előállított árucikk önköltségeit elemzik. Ezek közül azonban csak néhányat emelünk ki.

Búzát 1961-ben, az első vizsgált esztendőben 687 hol-

don termesztett a gazdaság. E terület összesen 1 millió 885 ezer forint bruttó termelési értéket adott, 12 mázsa 38 kilogrammos holdankénti átlagtermés mellett. Az összegre »ráterhették« a termelésre fordított időt, vetőmagot, gépi költségeket, műtrágyát, adót, általános kiadásokat, s végül kiderült, hogy 1 mázsa búza helyi önköltségi értéke 152 forint. E szám biztosította a vezetőket: jó úton járnak a búza-termesztésben, hiszen egy mázsa búzán 56 forint tiszta nyereség mutatkozott. 1962-ben a kedvezőtlenebb időjárás miatt 11 mázsa 60 kilóra csökkent az átlagtermés, és az önköltség egységében 202 forint 10 fillérre szökkent fel a búzánál. A szakemberek ebből azonnal észrevették, nemcsak az időjárásban volt hiba, hanem bizony a módszerben, az agronómiában is. Az elkövetett hibák nagyságát forintösszeggel is lemérhették, s láthatták, az alkalmazott eljárásokat nem szabad még egyszer változtatlanul megismételni.

Miért csökkent a kukoricatermelés költsége?

Érdekes iránymutató tanulságokat nyertek a kukorica önköltségeinek alakulásából is. 1961-ben 350 hold átlagban 13,14 mázsa májusi morskolt termést értek el 178 forint 60 fillér mázsánkénti ráfordítás mellett. A következő évben — a mutatókönyves nyereség miatt is — 387 holdra növelték a kukorica vetésterületét. A nagyobb ráfordítás, a jobb talajmunka meghozta a várt eredményt. Egyik esztendőről a másikra 20 forint 14 fillérrel csökkent a kukorica előállítási költsége. Ebben már része volt többek között a vegyszeres gyomirtásnak is.

A kukoricával kapcsolatos számok egész gazdasági átlagot tükröznek. De feljegyzik itt a termelési adatokat üzemegységenként is. Például tavaly a 3-as üzemegységben 201 holdon 21 mázsa 12 kilogramm májusi morskolt átlag szemtermést értek el. Itt azonban öntöztek is. Az egyes üzemegység kukoricaátlaga viszont más módszerrel 11 mázsa 34 kilogramm lett. A kettő közötti különbségből a vezető azonnal kiszámíthatták, melyik a jobb módszer, mennyire érdemes öntözni és mennyire kifizető — egyebek között — a vegyszeres növényvédelem. S itt már a számok csillogtatásának semmi sem vitatható.

Tejtermelés

Hasonlóan beszédes számok tanúsodnak itt a lucernatermesztés alakulásáról is. 1961-ben 13 mázsás szénatermés mellett 120 forint kiadás mutatkozott egy mázsa lucernaszénára. 1962-ben, éppen a tények ismeretének segítségével már 17 mázsa 20 kilogramm

emelkedett a holdankénti szénatermés 56 forint mázsánkénti kiadás mellett. Igaz, hogy a nagy önköltség zuhanásában az is közrejátszott, hogy a kiszántásra itelt lucernatábláknak már nem volt zöldleltári értékük, s ezt következtetésként nem is kellett beleszámítani az önköltségekbe. Így is jól látható azonban a gazdák, milyen konkrét pénzügyi kihasználással van a lucernatermesztésre az öntözés, vagy éppen az öntözővízzel való együttes műtrágyázás is. A számok ismerete ez esetben is teljes biztonságot nyújtott a munkához.

Nagyon figyelmemre méltók az állattenyésztés költségei is. 1961-ben az egy tehénre jutó fejési átlag 3495 liter tej volt, 1962-ben viszont már 3815 literre növekedett a tejtermelés, 121 tehen átlagában. Az önköltségek csökkenéséért viszont, mint a számok kimutatták, nincs arányban a termelés növekedésével. Az első vizsgált évben 3 forint 70 fillérbe került egy liter tej, a másodikban pedig 3 forint 65 fillér fordítottak ugyanerre.

E két szám létezésével sok mindenre figyelmezteli a gazdákat. Például arra, hogy a tehenészetben rég elavultak a gondozók termelési normái. A fizetést annak idején 4-6 literes tehenekhez mérezték. Ilyen feltételek mellett is tisztességes jövedelmet kellett biztosítani a dolgozóknak. Most pedig már sokkal jobb a tehénállomány, 13 liter körül van az egy tehénre jutó napi átlag. Tehát éppen a gazdaságosság és a fejlődés érdekében az új feltételekhez kell igazítani a fizetési normákat.

Csefekednek

1961-ben, amikor a sok egyéb termelési ágazatból kiválasztva vizsgálták meg a sertéshizlalás gazdaságosságát, a vezetők maguk is megdöbbentek. Akkor 18 forintért állítottak elő 1 kilogramm sertéshúst, élő állatpotban. Látták, hogy tenni kell valamit. Téliestették az épületeket, szakszerűbb gondozást biztosítottak, s az eredmény nem maradt el. Egyik évről a másikra 14 forint 40 fillérre csökkent a kiló sertéshús előállítási értéke. Nem lehetett kétkedés tovább aziránt, érdemes volt-e többet törődni a sertéshizlalással.

E tények önmagukban is bizonyítják, az önköltségi mutatók teljes ismerete eddig aligha remélt tartalékokat tár fel mezőgazdaságunkban. Korszerű mezőgazdasági termelés ma már elképzelhetetlen a hozamok vizsgálata nélkül. A Felszabadulás Tsz gazdái éppen ezért a jövőben tovább növelik számviteli apparátusukat. Szándékuk, hogy képzett közgazdász irányításával állandó csoportot foglalkoztatnak. Feladata lesz az önköltségek, a gazdaságosság vizsgálata, a tervezés.

Csepí József

Keleten és Nyugaton megnyitják a kapuk a villamosgép és kábelgyár termékei előtt

A villamosgép és kábelgyárban az utóbbi időben nagy erőfeszítéseket tettek, hogy gyártmányaikat mászka szempontról nemzetközi rangra emeljék. Első nagy eredményük, hogy sikerült az eddigieknél majdnem 20 százalékkal könnyebb és mégis biztonságosabb motorokat előállítani, s a sorozatgyártást is viszonylag rövid idő alatt bevezették.

A nemzetközi szint foko-

zatos közelítésével gyártmányok előtt mind több kapu nyílik meg Keleten és Nyugaton. Az év első hét hónapjában mintegy 39 millió forint értékű árut készítettek exportra, 15,4 százalékkal többet a tervezettnél. Ezzel az év hátralévő időszakában újabb 35 millió forint értékű árut gyártanak exportra, s a jelek szerint jövőre tovább növekszik a gyárt exportterve.

Hétszáz tonna fonal megmentői

Alapításának 10. évfordulóját ünnepelte a fonalfeldolgozó

Tegnap, vasárnap ünnepelte alapításának tizedik évfordulóját a Fonalfeldolgozó Vállalat. Az ünnepségen részt vett Igaz Sándor, a Könyvüipari Minisztérium helyiipari osztályának vezetője, Zombori János, a városi tanács ipari osztályának vezetője, Körner Pál, a Va-

kok Szövetségének főtájkára, Kocsis József, a HVDSZ képviselőjében, továbbá a különböző társvállalatok helyi és budapesti küldöttei. Az ünnepi beszédet a vállalat igazgatója, Jákos László mondotta. Röviden ismertette a vállalat fejlődését. Elmondotta, hogy míg 1953-ban

az állóeszköz értéke csupán ötvétezer forintot tett ki, ma már hatmillióra tehető; hogy a kezdeti negyedéves százezer forintos termelési érték helyett, ma már három és fél milliós termelésről adnak számot és hogy az elmúlt tíz év alatt hétszáz tonna fonalat mentett meg a vállalat. Hangzott, tudja, hogy ez a vállalat még nem érkezett el a fejlődés tetőfokára, de az elmúlt tíz év a garancia arra, hogy a következő évtizedekben is tovább fejlődik majd.

Igaz Sándor a minisztérium nevében köszöntötte a vállalat dolgozóit és három dolgozónak — Tóth Miklósné, Nádor Géza, Kállai Borbála — átadta a »Könyvüipar kiváló dolgozója« oklevelet.

Magyar—szovjet egyezmény

a kettős állampolgárság megszüntetéséről

A Moszkvában ez év január 21-én aláírt, és az augusztus 19-én hatályba lépő egyezmény az 1959. január 15. után született, illetve a jövőben születendő olyan gyermekek állampolgárságát rendezel, akiknek egyik szülője magyar, másik szülője pedig szovjet állampolgár, és így a gyermek — mindkét szülője állampolgárságát követve — születésével kettős állampolgárrá válik. (Az 1959. január 15. előtt született gyermekek állampolgársága egy korábbi egyezmény alapján már rendezést nyert.)

Az egyezmény szerint a szülők megegyezhetnek abban, hogy gyermekük részére melyik (magyar vagy szovjet) állampolgárságot választják. Ha a szülők a Magyarországon lakó gyermekük számára a szovjet állampolgárságot választják, erről a budapesti szovjet nagykövetségre írásbeli nyilatkozatot kell beadni. Ha a szülők a Szovjetunióban élő gyermekük számára a magyar állampolgárságot választják, erről szóló nyilatkozatukat a moszkvai magyar követséghez kell írásban beadni. A nyilatkozat benyújtásának határideje az 1959. január 15. és 1963. augusztus 19. között született gyermekek tekintetében 1964. augusztus 19., az 1963. augusztus 19-ét követően született gyermekeknél pedig a gyermek születésétől számított egy év. Amennyiben a szülők a gyermek állampolgársága tekintetében az előírt határidőn belül nem nyilatkoznak, a gyermek — minden külön intézkedés nélkül — kizárólag annak az országnak állampolgára marad, amelynek területén a fent említett nyilatkozattal határidő lejártakor lakik.

Az egyezmény alapján benyújtott nyilatkozatok, valamint az ezzel kapcsolatban kiadott bizonyítványok és egyéb okiratok illetékmentesek.

Az a gyermek, akinek egyik szülője a gyermek állampolgárságának rendezését megelőzően meghalt, vagy ismeretlen helyen tartózkodik, másik szülője állampol-

gárságát követi. Különös szülő gyermeké — a szülők megegyezése hiányában — a szülő felügyeletét gyakorló szülő állampolgárságát követi. Az egyezmény teljes szövege a Magyar Közlönyben megjelenik.

Ennek az írásnak egy levél az indítéka. Idézzük belőle a lényegét: »A felszabadulás óta sokat dolgoztam, tanultam, mégis — hogy úgy mondjam — lemaradtam. Sajnos, a múlt „kegye” csak hat elemi engedélyezett. Nyolc évvel ezelőtt hozzáfogtam a VII. osztály elvégzéséhez, de az egyéni szempontokat félretéve abba kellett hagynom. Így kívánta a közösség érdeke. Majd újra kezdtem, s az elmúlt tanévben végeztem a Közgazdasági Technikum első osztályát. Nem könnyű, mert nagy a követelmény, aztán a család, a közösségi gond, no meg hát az idő, a 45 év. Azt szeretném, ha a tanárok megérteneék és segítenének bennünket, de néha elmegy a kedvünk a tanulástól. Némelyik tanár elvtárs hangja sértő, megalázó. Ezzel szemben például Huháné Simoné és Klamm tanárok, ha kell, kétszer-háromszor is tüzetesen elmagyarázzák az anyagot. Az eredmény meg is látszik.

Sietünk megjegyezni, hogy a levélró jörendű tanuló, s mint kiderült, általában többi idősebb társa is szorgalmas, törekvő. Nagyimre Ernő és felesége (38, illetve 37 évesek) kitűnő rendűek. A 38 éves Börcsök Szilveszter osztályzata 4,1. Pedig Jánosné 4,9 év végi eredményt ért el, és így tovább.

A hányagság, a tanulás könnyelmű felfogása inkább az egészen fiatal levelezőknél feltárását. Az eljárás lényege, hogy a feltárandó területen egy helyett több kábelbet fektetnek le, a robbantás után a kábelekhöz kapcsolható műszer nagy területről érzékeli a föld mélyéről visszaérkező rezgéseket.

Dr. Huhn Péterné szerint a levelező hallgatók erőfeszítése és tanulmányi aránya feltétlenül tiszteltetnemtől. Többen közülük túlóráznak, éjszakáznak, családi problémákkal küzdenek, tehát érthető, ha gyakran fáradtan hallgatják a magyarázatot. Ezért a tanárok olykor értekezleten beszélnek meg, hogyan, milyen módszerekkel tanítsák őket. Néha bizony eltérnek a tanmenettől, de ez nem baj, hiszen az a legfontosabb, hogy jól elsajátítsák az anyagot.

Némely levelező tanuló az okoz nehézséget — mondja Huhné —, hogy nem tanulnak óráról órára. Ennek következtében lemaradnak és nem értik a következő tananyagot, amely összefügg az előzővel, feltételezi annak megtanulását. Ráírtam, hogy igen megfelelő orvosság az, ha minden foglalkozáson lehetőleg mindenkit feleltetnek. A többség így jobban felkészül, fokozottabban érzi a felelősséget. Néha letör, kedvetem szegi, amikor olyan kérdéseket tesznek fel, amiről öt-hat héttel korábban kimerítően beszéltem.

Türelemmel, megértéssel

nél, esti iskoláskoránál fordul elő, ott is ritkán. Egy 19 éves lányt például el kellett buktatni, mert soha nem tanult. Az idősebbek — annak ellenére, hogy sokféle gond nehezedik vállalkra — sokkal lelkiismeretesebbek.

Talán hallgassuk meg ezzel kapcsolatban dr. Klamm Rezső földrajz- és politikai gazdaságtan-szakos tanár véleményét.

En tisztellem és szeretem a levelező tanulókat. Tisztellem őket, mert este egész napi fáradságos munka után hajolnak a könyvek fölé, vagy ülnek be az iskola padjaiba. Aki ezt nem veszi tudomásul, vagy nem érez velük, az szerintem rossz pedagógus és joggal panaszkodhat rá.

★

Dr. Huhn Péterné szerint a levelező hallgatók erőfeszítése és tanulmányi aránya feltétlenül tiszteltetnemtől. Többen közülük túlóráznak, éjszakáznak, családi problémákkal küzdenek, tehát érthető, ha gyakran fáradtan hallgatják a magyarázatot. Ezért a tanárok olykor értekezleten beszélnek meg, hogyan, milyen módszerekkel tanítsák őket. Néha bizony eltérnek a tanmenettől, de ez nem baj, hiszen az a legfontosabb, hogy jól elsajátítsák az anyagot.

Némely levelező tanuló az okoz nehézséget — mondja Huhné —, hogy nem tanulnak óráról órára. Ennek következtében lemaradnak és nem értik a következő tananyagot, amely összefügg az előzővel, feltételezi annak megtanulását. Ráírtam, hogy igen megfelelő orvosság az, ha minden foglalkozáson lehetőleg mindenkit feleltetnek. A többség így jobban felkészül, fokozottabban érzi a felelősséget. Néha letör, kedvetem szegi, amikor olyan kérdéseket tesznek fel, amiről öt-hat héttel korábban kimerítően beszéltem.

F. N. L

Új módszer a kőolaj kutatására

Új módszert dolgoztak ki a kőolaj kutatására a Kőolajipari Tröszt Szeizmikus Kutatási Üzemében. A június óta alkalmazott új geofizikai kutatómódszer mintegy másfél-kétszeresére gyorsította a kőolajlelőhelyek

feltárását. Az eljárás lényege, hogy a feltárandó területen egy helyett több kábelbet fektetnek le, a robbantás után a kábelekhöz kapcsolható műszer nagy területről érzékeli a föld mélyéről visszaérkező rezgéseket.